

نخستین مدرسه نقاشی در ایران

۲۸ دی ۱۳۹۳ ساعت ۱۷:۱۰

میرزا ابوالحسن غفاری کاشانی بی شک یکی از بانیان نقاشی ایران در دوره قاجار می باشد، به نحوی که نخستین مدرسه نقاشی در ایران که تا حدودی با شیوه های اروپایی در آمیخته بود، توسط وی و در دوران حکومت ناصرالدین شاه قاجار تاسیس گردید.

میرزا ابوالحسن غفاری در حدود سال ۱۲۲۹ ه. ق. متولد گردید و پس از طی دوران کودکی و به انجام رسانیدن تحصیلات مقدماتی در حدود پانزده سالگی برای فرا گرفتن نقاشی، نزد استاد «مهرعلی اصفهانی» نقاش دربار فتحعلی شاه فرستاده شد.

میرزا ابوالحسن خان بنا به ذوق فطری و استعداد موروثی در تحت تعلیم استادان خود، به تدریج ترقی کرده، هنر خود را کامل ساخته، در ردیف نقاشان مبرز آن دوره قرار گرفت، به طوری که در سال ۱۲۵۸ ه. ق. در دوره سلطنت محمد شاه قاجار، که جوانی ۲۹ ساله بود، به او اجازه داده شد که تابلو رنگ روغنی از صورت شاه تهیه کرده بدین وسیله جزو نقاشان دربار قرار گیرد.

ابوالحسن خان بنا بر تمایلی که برای پیشرفت و تکامل هنر خود داشت، در اواخر سلطنت محمد شاه یعنی در حدود سال های در این صدد برآمد که سفری به ایتالیا نموده و آثار نقاشان بزرگ و معروف اروپایی به خصوص نقاشان دوره رنسانس را از نزدیک مشاهده نماید و با طرز کار و شیوه نقاشی آنان آشنا گردد. از این رو، گویا به همت و سرمایه خود و یا با مساعدت های محمد شاه، رهسپار کشور ایتالیا شد و مدتی در هنرستان ها و موزه های رم و فلورانس و واتیکان به تحصیل و مطالعه و نسخه برداری از تابلوهای هنرمندان ایتالیائی می پردازد. بوالحسن خان هنوز در ایتالیا بود که محمد شاه، وفات یافت و فرزند او ناصرالدین میرزا ولیعهد که در تبریز بود با تدابیر میرزاتقی خان امیر نظام (امیرکبیر) به تهران آمده بر تخت سلطنت ایران جلوس کرد. بنابراین ابوالحسن خان هنگامی به ایران بازگشت که دو سال از سلطنت ناصرالدین شاه گذشته بود. ابوالحسن خان ضمن بازگشت به میهن بنا بر تمایل شدیدی که بر توسعه هنر نقاشی در ایران و تربیت شاگردان متعدد در این رشته داشت، مقداری وسایل نقاشی و باسمه های رنگی و گراورهای فراوان از کارهای استادان اروپایی با خود به ایران آورد که بعدها در تکمیل هنرستان نقاشی که خود موسس آن بود مورد استفاده قرار گرفت. از همین رو در ۱۲۷۸ هجری قمری، نخستین «نقاشخانه» و گالری نقاشی تهران تاسیس گردید و معلم مدرسه میرزا ابوالحسن غفاری (صنیع الملک) بود که روزهای جمعه نمایشگاهی جهت بازدید عمومی برپا می نمود. متن اعلان این مدرسه و نمایشگاه، به نقل از «روزنامه دولت علیه ایران» شماره ۵۲۰، مورخ بیست و هفتم شوال ۱۲۷۸، بدین قرار است:

«اعلان نقاشخانه دولتی: چون در روزنامه سابق قلمی شده بود که از اتمام عمل نقاشخانه، به جهت اطلاع مردم اعلان جدید خواهد شد که هرکس خواسته باشد طفل خود را به نقاشخانه ببرد که تحصیل این صنعت لطیف نماید، دانسته باشد؛ لهذا، چون این اوقات عمل ترتیب نقاشخانه از هر حیث پرداخته شده است، اعلان و اعلام می شود که از این تاریخ به بعد هرکس خواسته باشد طفل خود را به مکتب نقاشخانه ببرد، نقاشخانه دولتی باز است و صنایع الملک روزهای شنبه را خود به تعلیم شاگردان خواهد پرداخت و سایر ایام شاگردان در همان نقاشخانه از روی پرده های کار استاد و صورت ها و باسمه های فرنگستان و غیره به مشق نقاشی و تحصیل این صنعت بدیع می پردازند، و روز جمعه را که از ایام تعطیل ملت و دولت است، به جهت آمد و شد تماشاگران قرار شده است که از نوکران درباری و سایر اصناف هم هرکس طالب تماشای نقاشخانه باشد، بیایند و تماشا نمایند. به جهت اطلاع ناظرین اعلان شد.»

منبع: قدس

آدرس مطلب :

<https://www.cafetari.kh.com/news/۲۹۳۱۳/ایران-نقاشی-مدرسه-نخستین/۲۹۳۱۳>